

نگاه

سوءاستفاده آمریکا از افزایش فاصله بریتانیا و ایران

■ **ساسان کوریمی***

● نفت‌کش گریس۱ بعد از هفته‌ها زورمرداری انگلستان و حمایت نیمه‌آشکار ایالات متحده با بی‌اعتنایی رئیس دادگاه جبل‌الطارقی به درخواست غیرسرمی آمریکا به آزادی نزدیک شد؛ هرچند بعد از آن تلاش‌ها برای توقیف مجدد آن ادامه دارد. امنا تا این لحظه آزادی شکننده ولی به‌رحال تحصیل‌شده به‌نوعی که به‌خاطر درخواست دیرهنکام ایالات متحده و گرهی که تلاش شد در کار بیفتند، چه‌بسا پرهیجان‌تر و شیرین‌تر به کام آمد. این رهایی البته اصلا ساده نبود و در آن نکات مهمی برای توجه تخصصی و نیز مراقبت وجود دارد. جرایمی و چگونگی واکنش بریتانیا و دولت تحت‌الحمایه‌اش وقتی از همیشه مهم‌تر می‌شود که با یادآوری وضعیت خاص این کشور و نسبت اتصاد همه‌جانبه و بی‌چون‌وچرایش با ایالات متحده را در نظر می‌آوریم.

موضوع فوق و آزادی فعلی گریس۱ بدون اینکه در حالت تبادل هم‌زمان با کشتی انگلیسی توقیف‌شده رده داد باشد، بی‌شک یکی از توقیقات کارشناسی حقوق و سیاسی کشور و وزارت امور خارجه محسوب می‌شود؛ چراکه با نگاهی به صحنه دریافته می‌شود که ایران با محاسبه دقیق سیاسی بین‌المللی، بریتانیا را به‌خوبی در بزنگاهی یافت که شاید در تاریخ این کشور یگانه باشد و آن هنگامه خروج از اروپای متحد است. این موضوع اگرچه با توجه به توان اقتصادی آمریکا به موضع ایران در پرونده اخیر دور دیده می‌شد اما ایران توانست خود را با عمل به‌موقع بر آن سوار کند. تاجایی‌که فراتر از موضوع نفت‌کش‌ها، دیپلماسی فعال باعث شد دولت پارلمانی تازه‌تاسیس بریتانیا به این نتیجه برسد که برهم‌کنش‌های تنش‌آلود با ایران اولاً غیرضروری است و ثانیاً اجتناب‌پذیر؛ کم‌اینکه همین توقیف نیز در پایان دولت قبلی با اشاره ایالات متحده رخ داده بود و بریتانیا خود را قربانی این سیاست احساس می‌کرد. مهم‌ترین نتیجه‌ای‌که از قاطعیت و ضمناً دیپلماسی ایران در این موضوع برای بریتانیا و تمامی کشورهای ناظر موضوع حاصل آمد، همین بود که نه با تعدی به ایران تحت‌فشار بلکه صرفاً با حذرکردن از هرگونه

تنشی می‌توان به سلامت از کنار دعوای میان ایران و آمریکا گذشت. در واقع به‌جای اینکه آمریکا بتواند بازداشت نفت‌کش‌های ایرانی را به بهانه‌های واهی ولی در دسترس به سابقه تبدیل کند، عکس آن و قاطعیت رویکرد ایران در هر لحظه به سابقه‌های در این روزهای روابط بین‌الملل تبدیل شد و این البته بزرگ‌ترین دستاورد است. نتیجه‌ای‌که در قالبی بزرگ‌تر و با لحاظ ناکامی سفر ناشیانه جان بولتون به انگلستان با محور ایران و اذعان او به بی‌موقع‌بودن آن بهتر دیده و درک می‌شود.

البته شاید چنین ناشی‌گری‌هایی از جنس سفر نسنجیده بولتون یا ارسال ایمیل دیرهنکام به دولت جبل‌الطارقی که با بی‌محلی توأم شد، در نگاه اول با دولت حرفه‌ای آمریکا عجیب به نظر برسد اما باید به یاد آورد که زورمداران همواره به دلیل نبود احساس نیاز به اندیشیدن و دقت نظر از قدرت خود می‌کاهند. حالا هم باید باور کرد بدنه کارشناسی وزارت خارجه و دولت آمریکا به حاشیه رفته و در سکوت با دولت افسارگسیخته کنونی کمترین همکاری ممکن را به خرج می‌دهند.

درعین‌حال نباید از واقعیت صحنه غافل شد؛ درحرحال پس از خروج بریتانیا از اروپا اولویت سیاست خارجی و اقتصاد و بازرگانی این کشور جبران خسارت ناشی از این خروج خواهد بود و این یکی از مهم‌ترین کانال‌هایی است که به‌طور بالقوه می‌تواند محل سوءاستفاده دولت دونالد ترامپ واقع شود. حتماً یکی از مهم‌ترین امتیازهایی‌که آمریکا از شریک دیرینه‌اش درخواست می‌کند، تغییر رویکرد سیاست خارجی بریتانیا در قبال موضوع ایران خواهد بود. امری که شاید جزء راحت‌ترین چرخش‌ها برای این دولت شکننده باشد؛ گویی که غفلت آمریکا در لحاظکردن قدرت مجلس در دولت پارلمانی بریتانیا و زیر ذره‌بین قراردادن مدام دولت در این کشور موجب اشتباه محاسباتی آمریکا در توقع از کابینه تازه‌تاسیس بوریس جانسون بود اما به‌رحال ممکن است ضرورت تاریخی حتی همین پارلمان را هم در وضعیتی قرار دهد که فاصله‌گرفتن از سیاست خارجی اتحادیه اروپایی در قفره ایران و به‌ویژه برجسام را کم‌هزینه تلقی کرده و به آن تن دهد. ازاین‌رو باید با توجه هرچه بیشتر کارشناسی و ادامه دیپلماسی فعال و نیز برخورد رسانه‌ای و مدیریت افکار عمومی تا حد ممکن در این کشور تلاش شود تا موضوع نفت‌کش به‌جای موردی برای افزایش فاصله و نزدیکی بریتانیا به ایالات متحده، تبدیل به پرونده‌ای شود که نتیجه نهایی‌اش به عکس ادامه ریہیافت مستقل از آمریکا و تاحدی اروپایی بریتانیا در مواجهه با ایران باشد و این البته با نشان‌دادن حسن‌نیت همیشگی و به‌رخ‌کشیدن موضع مستقل و عدالت‌خواهانه ممکن خواهد شد.

● **دانش‌آموخته دکتری فلسفه سیاسی از دانشگاه تهران**

politics@sharghdaily.ir

اگرچه آمریکایی‌ها اجازه ندادند ششینزو آبه در سفر خود به تهران بعد از چهار دهه، حتی یک تفاهم‌نامه همکاری مشترک امضا کند، اما مراوده تهران- توکیو با آن سفر ناکام متوقف نشده است. اگرچه هنوز ژاپنی‌ها به سبک خود و با احتیاط رفتار می‌کنند، اما روز گذشته معاون ارشد وزارت خارجه ژاپن به تهران سفر و با محمدجواد ظریف دیدار کرد. همچنین در ملاقات با عباس عراقچی، بیست‌وششمین نشست گفت‌وگوهای سیاسی ایران و ژاپن برگزار شد.

تاکنون موری، معاون ارشد وزارت خارجه ژاپن، در ملاقات با وزیر خارجه ایران گفت‌کشورش برای روابط با تهران و تداوم رایزنی‌ها اهمیت زیادی

تلاش مجدد ژاپن برای گسترش رابطه با ایران

قاتل است. ظریف نیز در این دیدار با اشاره به روابط خوب و سازنده دو کشور، همچنین سفر تاریخی و مهم نخست‌وزیر ژاپن به تهران و دیدار با مقام معظم رهبری، از ادامه رایزنی‌ها با ژاپن درخصوص روابط دوجانبه و مسائل منطقه‌ای استقبال کرد.

طبق گزارش وزارت امور خارجه، بیست‌وششمین نشست گفت‌وگوهای سیاسی ایران و ژاپن میان تاکنون موری، معاون ارشد وزارت امور خارجه ژاپن و سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزارت امور خارجه برگزار شد.

در این نشست، گفت‌وگوهای صریحی در مورد روابط دوجانبه و راه‌های گسترش آن به عمل آمد و طرفین درباره تحولات مربوط به برجام و

آخرین تحولات داستان ابرنفت‌کش توقیف‌شده

امواج مخالف در مسیر آدریان

از شرکت‌هایی برای پولشویی میلیون‌دلاری استفاده کرده است. آمریکا همچنین ادعا کرده است، ایران بعد از خروج ایالات متحده از توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ در سال گذشته، تحریم‌های این کشور علیه خود را نقض کرده است. بی‌بی‌سی گزارش می‌دهد بریتانیا و جبل‌الطارق هیچ‌کدام به حکم صادرشده توسط ایالات متحده واکنش نشان نداده‌اند. هنوز مشخص نیست که

سیمیر مدنی، بنیان‌گذار **تنکرترکز**، در گفت‌وگو با «شرق»:

آمریکانمی‌توانند در آب‌های بین‌المللی گریس۱ را توقیف کند

سیمیر مدنی، بنیان‌گذار وب‌سایت **تنکرترکز** که به رصد تحرکات حمل‌ونقل نفت در جهان می‌پردازد، در گفت‌وگویی کوتاه، آخرین داده‌های حاصل از بررسی‌های این وب‌سایت از تحرکات گریس۱ را در اختیار «شرق» قرار داد.

■ **گریس۱** که **ظاهراً** حالا با نام **آدریان دریا فعالیت** می‌کند، چه زمانی حرکت خود را آغاز کرد و چه مقصدی را اعلام کرده بود؟ پیش از توقف چقدر حرکت کرده بود و الان کجاست؟ نام و پرچم کشتی هنوز در سیستم شناسایی خودکار تغییری نکرده است و این احتمالاً به این دلیل است که خدمه [جدید] هنوز از ایران نرسیده‌اند. کشتی البته هنوز در جبل‌الطارق است. فکر نمی‌کنم حداقل تا یکشنبه حرکت کند.

■ یعنی هنوز اصلاً حرکتی نکرده است؟

بله. هنوز در آب‌های جبل‌الطارق است.

■ **ایالات متحده با توجه به حکم دادگاهی که گرفته، چه اقدامی می‌تواند بکند؟ آیا واقعا می‌توانند اقدام به ضبط آن کنند؟**

وقتی کشتی پرچم ایران را بالا برد و در آب‌های بین‌المللی باشد، فکر نمی‌کنم ایالات متحده بتواند کار چندانی بکند؛ چون آنها می‌توانستند این کار [ضبط کشتی ایرانی] را در جاهای دیگر دنیا انجام دهند و نداده‌اند.

■ **چقدر طول می‌کشد تا این کشتی از آب‌های جبل‌الطارق خارج شود و در آب‌های بین‌المللی باشد؟** اگر کشتی اجازه داشته باشد به آن سمت حرکت کند، فقط ۲٫۶ کیلومتر با مرز فاصله دارد.

■ منظورتان از «اجازه داشته باشد» چیست؟

یعنی مسیری‌های حمل‌ونقل دریایی و... اجازه دهند.

دیپلماسی

اوضاع منطقه خلیج‌فارس و آسیای‌غربی با یکدیگر تبادل‌نظر کردند. معاونان وزرای خارجه دو کشور همچنین با اشاره به اهمیت سفر اخیر آقای آبه، نخست‌وزیر ژاپن، به تهران، علاقه‌مندی خود را به ادامه مشورت‌های عالی‌رتبه سیاسی ابراز کردند. ۲۲ خرداد شینزو آبه، نخست‌وزیر ژاپن، در سفری دوروزه به تهران آمد و با مقام معظم رهبری ملاقات کرد. در آن سفر قرار بود آبه پیام ترامپ را به تهران منتقل کند، اما با تحریم چند روز پیش صنایع پتروشیمی توسط آمریکا، صحنه بازی به‌کلی دستخوش تغییر شد و رهبری عالی جمهوری اسلامی اعلام کردند که هیچ پیامی از سوی ترامپ را نمی‌پذیرند.

دهد. او به ای‌بی دراین‌باره گفته است موکلش دیگر نمی‌خواهد فرماندهی این کشتی را به عهده داشته باشد و دوباره برگردد تا پیامدهای اتفاقات اخیر را مدیریت کند و ترجیح می‌دهد به خانه برود. ناخدای گریس۱ یا طبق نام جدیدش، آدریان، اما کشتی را رها نکرده بود؛ «یک ناخدای حرفه‌ای است و باید صبر کند تا خدمه جدید برسند و انتقال درست کار انجام شود»، وکیل سه عضو خدمه که پیش‌تر بازداشت شده بودند نیز اعلام کرده بود ناخدای هندی که نامش به رسانه‌ها اعلام نشده است از الجزیره خبر داد ایران پیش‌تر گفته بود که خدمه جدید را برای اداره این ابرنفت‌کش فرستاده است.

تغییر خدمه در حالی صورت می‌گیرد که وزارت خارجه ایالات متحده اقدامی مجازاتی علیه خدمه این کشتی اعلام کرد. به گزارش ای‌بی، وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد ویژه‌ای خدمه گریس۱ باطل خواهد شد. این نهاد در بیانیه‌ای مدعی شد قصد دارد همه تحریم‌های ایالات متحده مربوط به صادرات نفت ایران را باوجود تصمیم جبل‌الطارق برای آزادکردن کشتی اعمال کند.

نوازکشتی به تعمیر

در کنار این اخبار مسئله دیگری نیز حرکت آدریان را دچار مشکل کرده است. این کشتی ظاهراً به تعمیراتی نیاز دارد و گزارش‌ها حاکی است، تلاش آن برای ادامه حرکت بعد از حکم دادگاه جبل‌الطارق به همین دلیل دچار توقف شده است. وکیل ناخدای کشتی گفته بود این کشتی پیش از توقیف ازسوی جبل‌الطارق نیز به تعمیر نیاز داشت. به گزارش الجزیره اما این تعمیرات تا یکشنبه بعدازظهر باید به پایان برسند و پس از آن کشتی آماده ادامه حرکت است.

یکشنبه ۲۷ مرداد ۱۳۹۸ ۱۵

ادامه از صفحه ۶

قانون برای ما یک مفهوم وارداتی است

خیلی از انقلابیون وکیل داشتند و وکلای دادگستری از آنها در دادگاه‌های قبل از انقلاب حمایت می‌کردند؛ بنابراین کانون‌های وکلا اصولا همراه با جریان انقلاب بودند. در واقع شکله کانون وکلا با انقلاب همراه بود، اما تحت شرایط انقلاب معمولاً بدبینی‌هایی نسبت به ساختارهای گذشته وجود دارد. یکی هم نسبت به کانون وکلا بود. شاید درون کانون وکلا مثل حوزه‌های مختلف کسانی بودند که با انقلاب و تغییر نظام حکومتی موافق نبودند؛ اما کانون‌های وکلا نه‌تنها مزاحمتی نداشتند، بلکه می‌توانستند نقش بسیار پررنگ‌تری در استقرار درست حاکمیت قانون داشته باشند. به نظر تحرکاتی که نسبت به کانون‌های وکلا در اوایل انقلاب صورت گرفت، تصمیمات درست و بهنگامی نبود، چون مشکل جدی‌ای وجود نداشت و افراد معدودی بودند که اگر انتخاباتی برگزار می‌شد احتمالاً کسانی که بعد از سال ۷۶ انتخاب شدند، آن زمان انتخاب می‌شدند و واقعا ضرورتی نداشت هزینه‌ای پرداخت کنیم و استقلال کانون‌های وکلا را تعطیل کنیم و آنها را با سرپرست اداره کنیم. ضمن اینکه اساس استقلال کانون وکلا لازمه نظام حاکمیت قانون، است یعنی تنها سازوکار مردمی بر حاکمیت قانون، کانون وکلاست، استقلال کانون وکلا و استقلال وکیل بخشی از مشروطه‌خواهی است. حاکمیت قانون بدون استقلال وکیل قابل تحقق نیست، سال ۱۳۳۱ که کانون‌های وکلا مستقل شدند، در واقع یک زنجیره مهم از مشروطه‌خواهی مردم ایران توسط مرحوم دکتر مصدق تکمیل شد؛ بنابراین استقلال کانون‌های وکلا نمی‌تواند در مقابل انقلاب و حاکمیت باشد. منظور از استقلال اساسی ندارد. اهمیت و کارکرد استقلال کانون وکلا این است که وکیل در شرایطی باشد که تحت تأثیر عوامل بیرونی نباشد. برای اینکه این اتفاق بیفتد، باید توسط مجموعه‌ای که خودانتظام است اداره شود؛ یعنی مجموعه‌ای که حاکمیت در آن نقش دچار مشکل کرده است. این کشتی ظاهراً به تعمیراتی نیاز دارد و گزارش‌ها حاکی است، تلاش آن برای ادامه حرکت بعد از حکم دادگاه جبل‌الطارق به همین دلیل دچار توقف شده است. وکیل ناخدای کشتی گفته بود این کشتی پیش از توقیف ازسوی جبل‌الطارق نیز به تعمیر نیاز داشت. به گزارش الجزیره اما این تعمیرات تا یکشنبه بعدازظهر باید به پایان برسند و پس از آن کشتی آماده ادامه حرکت است.

فصل ارتباط داغ

اینترنِت همیشه

۳ ماه اشتراک رایگان تماشاخونه